

ХРОНИЧНА МОЗЪЧНО-СЪДОВА БОЛЕСТ (ХМСБ)

**Една година след инсулта. Клиника и
терапевтично поведение.**

Оценка на когнитивните функции.

Проф. д-р Ст. Янчева, дмн

ХМСБ - Клинични синдроми, развили се при наличие на основно съдово заболяване, при болни с **преживяни** няколкократно ТИА или мозъчни инсулти (A. Agnoli et al., 1986).

Днес – ХМСБ и при хронична относителна хипоперфузия, без преживяни ТИА и/или инсулти.

Резултат от:

- ↓ Регионален мозъчен кръвен ток (pMKT)
- Несъответствие между O_2 нужди и консумация (PET)

ХМСБ – Зависимост на симптомите от:

- Локализацията на съдовите лезии;
- Тежестта на лезиите;
- Броя на преживяните ТИА и/или инсулти;
- Степента на хроничната хипоперфузия;
- Соматичното състояние на болния;
- Проведеното лечение;
- Възрастта.

ХМСБ - Клинични симптоми с различна:

- патогенеза
- лечение
- прогноза

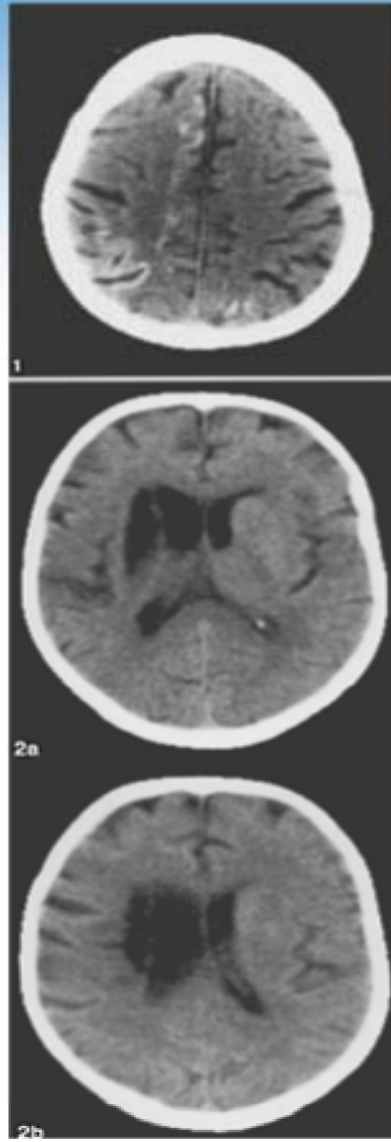

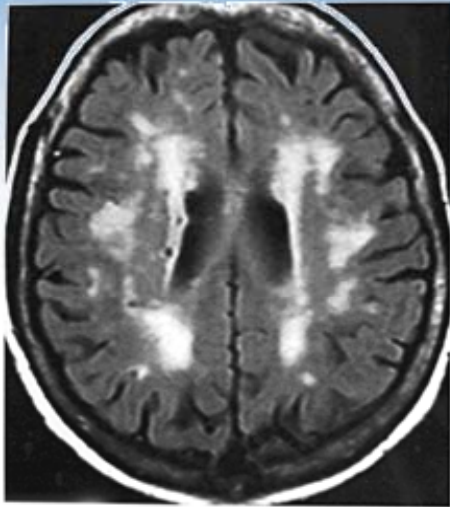
ХМСБ без СД –

Огнищни неврологични симптоми:

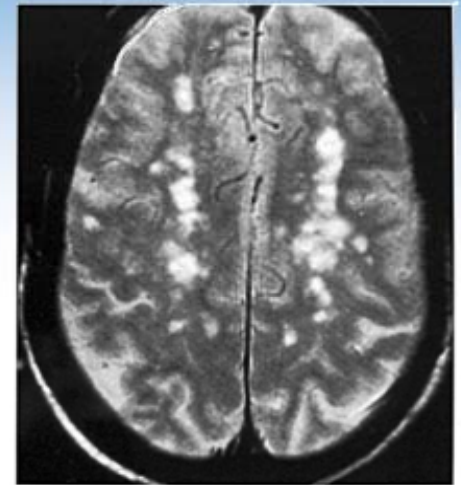
Двигателни – моно-, хемипарези или плегии, квадрипарези;
сетивни – моно-, хемихипестезия, смутен дълбок усет, смутена сложна сетивност;
координационни – динамична, статична, локомоторна атаксия;
лезии на **ЧМН**;
тазово-резервоарни нарушения;
нарушения на **висшите корови функции** – афазии, апраксии, агнозии, алексия, аграфия.

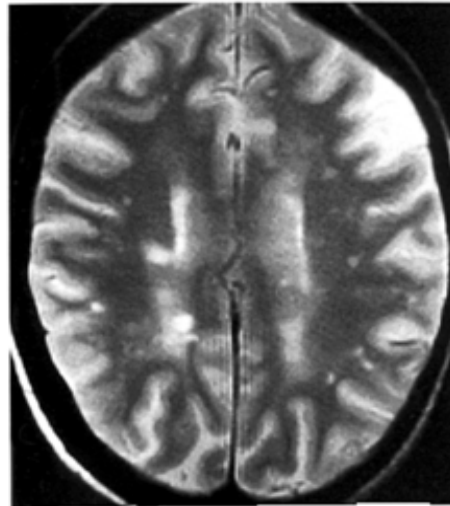

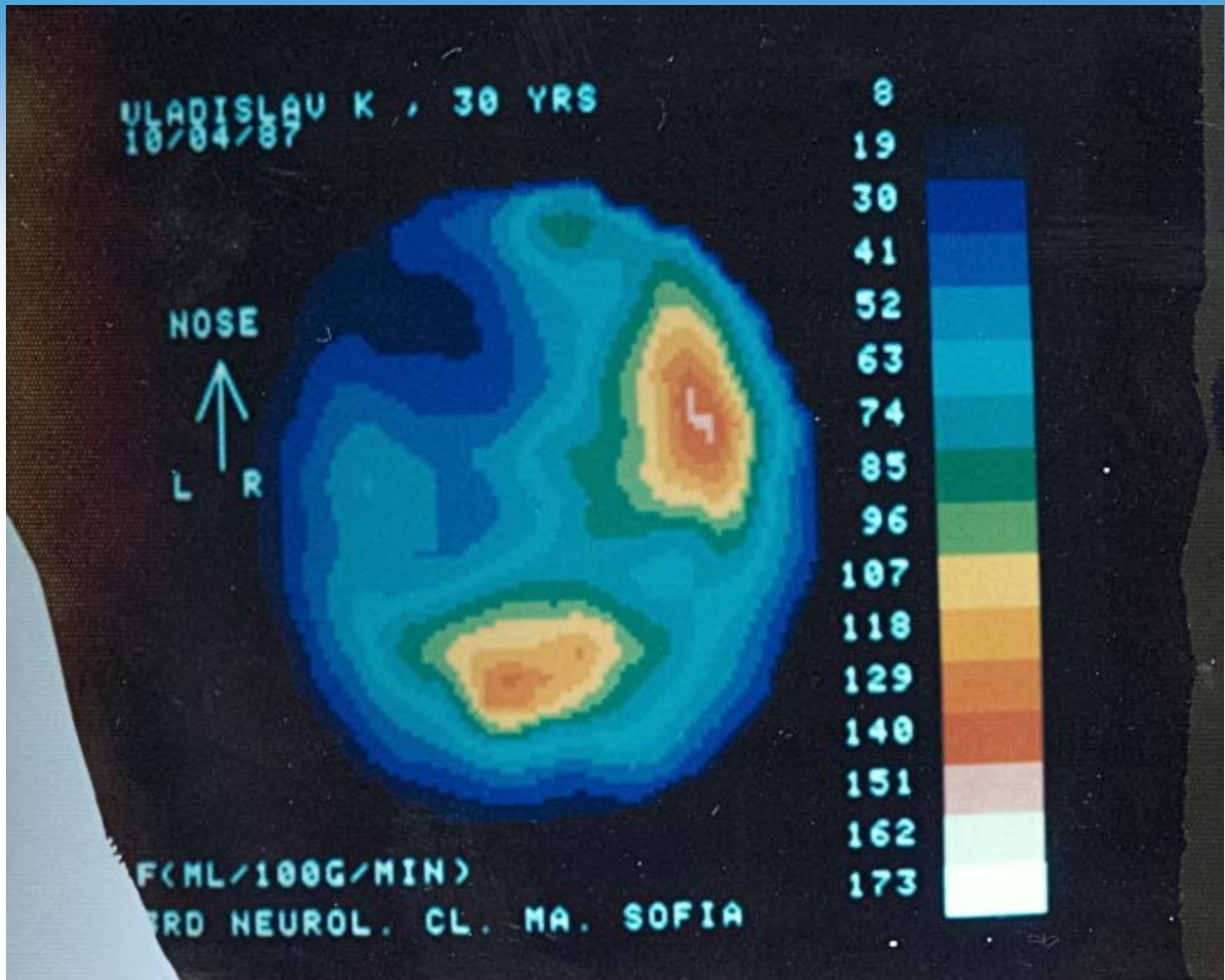
White Matter "Infarcts"

White Matter "Infarcts"

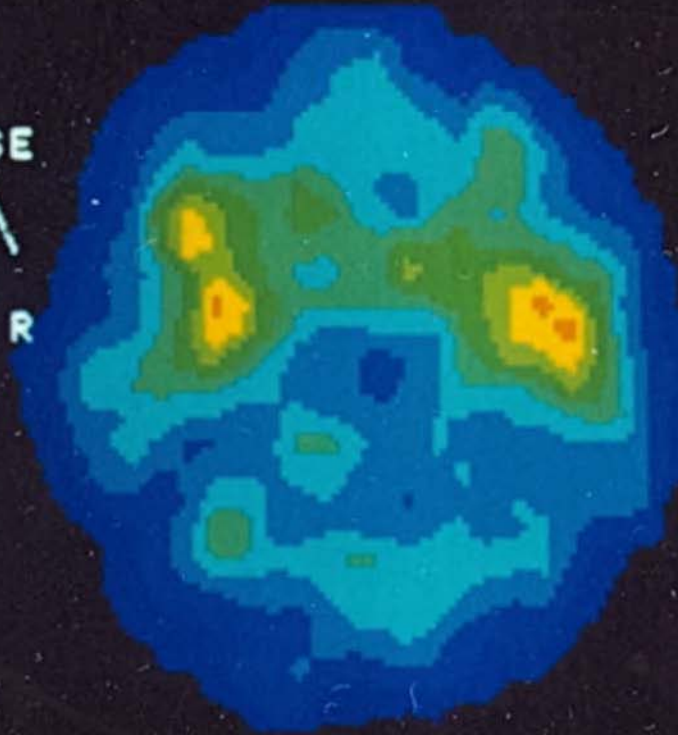
White Matter Infarcts
(associated with diabetes mellitus)

IZUETANKA 55 YRS BEFORE
28/04/92

NOSE

0
12
24
36
48
60
72
84
96
108
120
132
144
156
168
180

F (ML/100G/MIN)
3RD NEUROL. CL. MA. SOFIA

ХМСБ – Когнитивни нарушения:

- Леки когнитивни нарушения (ЛКН)
- Съдова деменция (СД)

Съдова деменция (СД) - снижение на когнитивната дейност в сравнение с изходното ниво у болен с МСБ.

В 16 % - 1-2 г. след инсулта

В 20 - 30 % - 3-4 г. след инсулта

До 48 % - 25 г. след инсулта

След мозъчен инсулт над 60 год. възраст – 26 % със СД.

СД – клинични симптоми:

Паметови нарушения

Когнитивен дефицит

Нарушения в емоциите + тежък неврологичен дефицит

СД повишава инвалидността и влошава допълнително качеството на живот при болни с МСБ

Pronto
Ex: 2573

A₃

HOSPITAL "ST. NAUM"
RADOSLAV RADEV
M 0000000342

C: NONE
Se: 2/2
Im: 12/24
Ax: 557.2 (COI)

Acc:
2008 Jan 29
Img Tm: 09:49:20.38

Mag: 0.9x

512 x 512

R

L

120.0 kV
200.0 mA
5.0 mm/0.0:1
Tilt: -19.0
2.0 s

Lin: DCM / Lin: DCM & IR ID

W:100 L:40

P₁

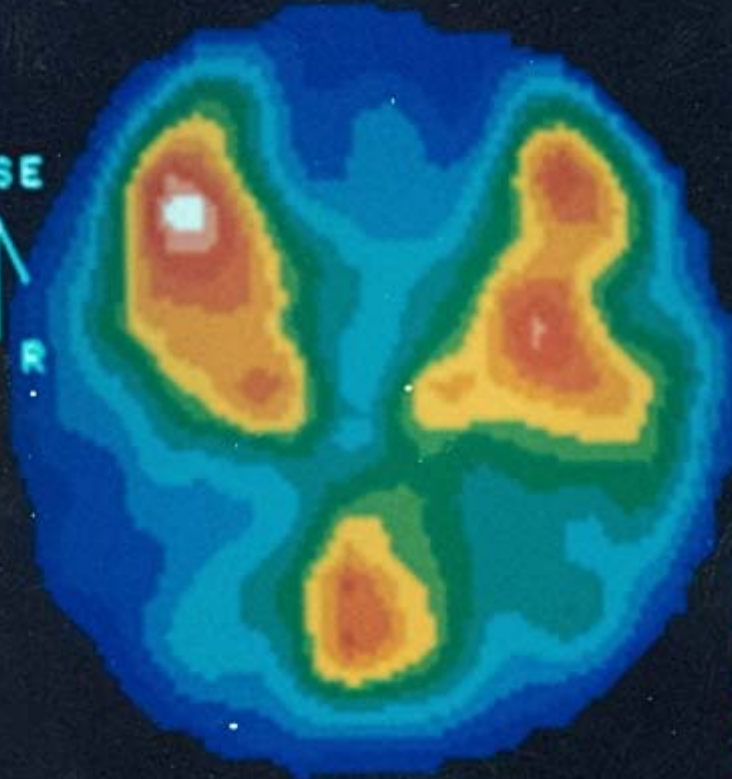
DFOV: 23.7 x 23.7cm

KR. IUANOV, 27 YS
180487

NOSE
↑
L R

11
21
31
41
51
61
71
81
91
101
111
121
131
141
151
161

3RD NEUROL. CL. MA. SOFIA

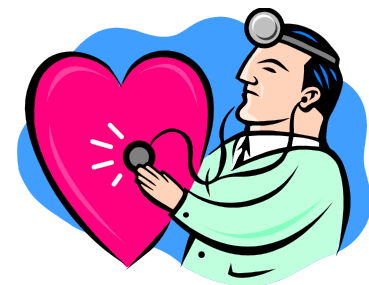
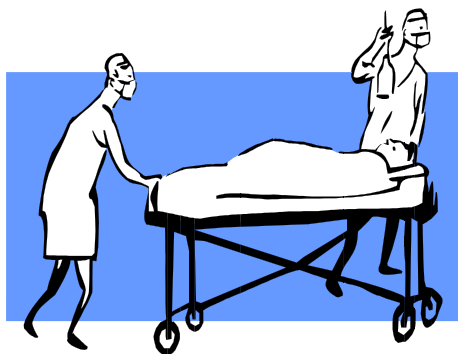
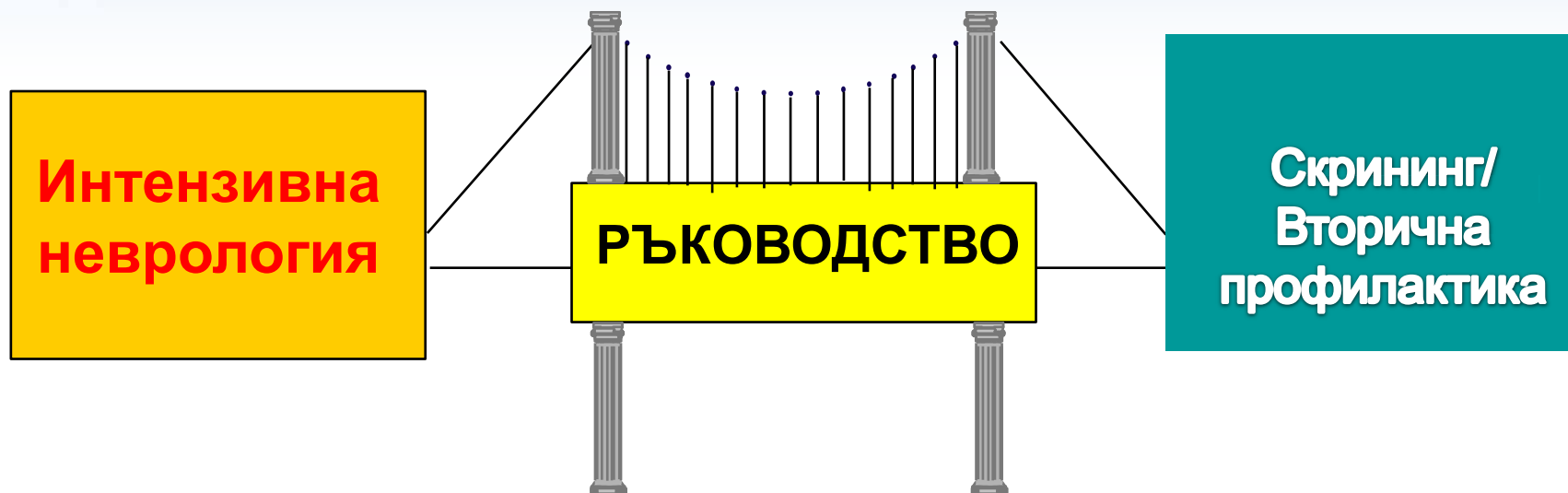

Диагноза на ХМСБ – без или със СД:

- а) Анамнеза за ТИА и/или мозъчен инсулт
- б) Постепенно развитие на огнищна, съдово обусловена лезия на главния мозък – хронична относителна хипоперфузия
- в) Съдови рискови фактори
- г) Огнищни неврологични белези и симптоми
- д) Последващ когнитивен дефицит
- е) Инструментално-диагностични изследвания - при промяна в състоянието и за контрол на лечението
 - ДС
 - КТ, МРТ
 - MMSE – леснодостъпен тест за когнитивен дефицит
 - При необходимост – консултация със специалист по деменции (невролог, психиатър, психолог)

Преход от болнично към амбулаторно лечение

ХМСБ – Терапевтично поведение

Лечение на основното заболяване

- артериална хипертония
- артериална хипотония
- захарен диабет
- атерогенни хиперлиппротеинемии
- сърдечни, кръвни заболявания и др.

Вторична профилактика и лечение на МСБ

ХМСБ – Терапевтично поведение

- Мултифакториален подход
- Патогенетичен
- Синдромологичен
- Симптоматичен

ХМСБ – Терапевтично поведение:

А. Немедикаментозни средства

- Повлияване на рисковите фактори, които подлежат на промяна (наднормено тегло, тютюнопушене, алкохол, двигателен режим, диета и др.)
- Рехабилитация (масажи, обучение в походка, създаване на навици за самообслужване в новата ситуация и др.)
- Логопедично обучение
- Социална рехабилитация

Б. Медикаментозно лечение (дневни дози)

Медикаменти с комплексно действие

- ✓ **Vinpocetine** (Cavinton, Vicetin, Vinpocetin) – 20 - 30 mg
- ✓ **Pentoxiphylline** (Agapurin, Trental, Pentoxiphyllin) – 800 - 1200 mg
- ✓ **Nicergoline** (Sermion, Nergolin) - 30 mg
- ✓ **Piracetam** (Nootropil, Pyramem, Lucetam) – 2400 - 4800 mg
- ✓ **EGB 761** (Tebokan, Memoplant, Tanakan) - 240 mg
- ✓ **Cerebrolysine** – във венозни инфузии 20 ml в 100 – 250 ml физиологичен разтвор – 4 X 5 дневни курса, с 2 дни почивка между тях
- ✓ **Nimodipine** (Nimotop, Dilceren) - 90 mg
- ✓ **Naftidrofurilum** (Dusodril, Dusopharm, Drosunal) - 100 – 200 mg !!!
- ✓ **Citicoline** (Somazina) - 3 – 6 ml (300 – 600 mg) p.o.

Антиагреганти

- *Aspirin* (Aspirin Protect, Anopyrin, Thrombo ASS) - 100 mg
- *Clopidogrel* (Plavix, Trombex, Clopidogrel Actavis) - 75 mg
- *Clopidogrel + Aspirin !!!*
- *Dipiridamol* (Antistenocardin) – 350 - 450 mg

Статини

- *Atorvastatin* (Torvacard, Sortis) – 10 - 80 mg
- *Rosuvastatin* (Crestor) – 10-20 mg
- *Simvastatin* (Zeplan, Zocor) -10 - 20 mg
- *Cerivastatin* (Lipobay) - 0,10 - 0,20 mg
- *Lovastatin* (Lipopres, Holetar, Mevacor) 10 - 40 mg
- *Fluvastatin* (Lescol) - 20 mg
- *Provastatin* (Lipostat) - 10 mg

Антиоксиданти

- *Vit. E* – 100 mg

Ацетилхолинестеразни инхибитори

Galanthamin (Nivalin) - 20 mg

Donepezil (Aricept, Donecept) – 5 - 10 mg

Rivastigmin (Exelon) – 6 - 12 mg

Антагонист на NMDA рецепторите

Memantine (Axura, Ebixa) – 10 - 20 mg

Миорелаксанти

Tolperisone (Mydocalm) - 450 mg

Tetrazepam (Myolastan) - 100 mg !!!

Baclofen - 30 mg

Tizanidine (Tizanidine Teva) – 2-12 mg

Сънотворни

Zerostress - 300 mg

Calmaben- 50mg

Dormiplant – 2 x 2 tabl.

Melatonin (*Ambros* – 3-5 mg, *Circadin* - 2 mg)

Mydazolam (*Gerodorm*) - 7,5 – 12 mg

Zopiclone (*Zopiclon*) - 7,5 mg

Zolpidem (*Stilnox*) - 5 - 10 mg

Антиконвулсанти

Valproic acid (Depakin) - 1000-1500 mg

Carbamazepine (Carbamazepin, Tegretol, Finlepsin, Stazepin, Neurotop) - 600 – 1200 mg

Lamotrigine (Lamictal, Epitrigin, Lamolet) - 100 – 200 mg

Topiramate (Taloram, Topirax, Topamax) - 100 mg

Антидепресанти, аналгетици и др.

Лечение на соматичните усложнения и др.

*В напреднал стадий на ХМСБ и СД
лечението е **неефективно!***

*В България **няма** специализирани
заведения за лечение и обгрижване
на болни с напреднала ХМСБ и СД!*

Роля на общопрактикуващия лекар

Оптимизиране на лечението

- Адекватни дози
 - Достатъчна продължителност на лечебния курс
 - Лекарствени комбинации
-
- Профилактика на основното съдово заболяване
 - Вторична профилактика и лечение на МСБ
 - Своевременна диагноза на СД

Роля на:

- Семейството
- Обществото
- Неформални организации
- Правителствени институции

НСОПЛБ

HCOPLB

КРАТКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА МИСЛОВНИЯ СТАТУС – MMSE

<p>Инструкции: Думите, написани с получерен шрифт, трябва да бъдат прочетени на глас на изследваното лице отчетливо и бавно. В скоби са дадени възможни заместващи думи. Изследването трябва да бъде конфиденциално и да се проведе на майчиния език на изследваното лице. Запишете 0 точки на мястото за отговор при неправилни отговори или 1 точка при правилни отговори. Започнете със задаването на следните два въпроса:</p> <p>Имате ли някакви проблеми с паметта? Мога ли да Ви задам няколко въпроса, касаещи Вашата памет?</p>					ОЦЕНКА	
ОРИЕНТАЦИЯ ЗА ВРЕМЕ	коя година сме?	кой сезон сме?	кой месец от годината сме?	кой ден от седмицата сме?	коя дата сме?	3 (макс. 5 точки)
ОРИЕНТАЦИЯ ЗА МЯСТО*	<p>Къде се намираме сега? В...</p> <p>коя област сме (част на страната)? ☒</p> <p>кой окръг сме? (или град) ☒</p> <p>кой град сме (или квартал/махала)? ☒</p> <p>кой сграда сме? (име или вид) ☒</p> <p>На кой етаж от сградата сме ☒ (номер или наименование на стая)?</p> <p><small>*Може да се използват и запишат алтернативни обозначения за място, които постепенно уточняват местото и са подходящи за конкретните условия.</small></p>					3 (макс. 5 точки)
РЕГИСТРАЦИЯ*	<p>Слушайте внимателно. Ще Ви кажа три думи. След като свършиа Ви ги повторете. Готов ли сте? Ето ги... ЯБЪЛКА /пауза/, МОНЕТА /пауза/, МАСА /пауза/. Сега ми повторете тези думи. [Повторете упражнението до 5 пъти, но дайте ОЦЕНКА само на първия опит]</p> <p>ЯБЪЛКА ☒</p> <p>МОНЕТА ☒</p> <p>МАСА ☒</p> <p><small>Сега запомнете думите. Ще Ви помоля да ги кажете отново след няколко минути. *При повторно тестване на изследваното лице може да се използват и запишат алтернативни набори от думи (например, ПОНИ, ЧЕТВЪРТ, ПОРТОКАЛ)</small></p>					2 (макс. 3 точки)

НСОПЛБ

HCOPLB

КРАТКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА МИСЛОВНИЯ СТАТУС - MMSE (Продължение)

<p>ВНИМАНИЕ И СМЯТАНЕ [Последователно изваждане на 7]* <i>Сега искам да извадите 7 от числото 100. След това продължавайте да изваждате 7 от всеки получен отговор, докато Ви кажа да спрете.</i></p>		
<p><i>Колко е 100 минус 7?</i> [93] ☒</p> <p><i>Ако е необходимо, кажете: Продължавайте.</i> [86] ☒</p> <p><i>Ако е необходимо, кажете: Продължавайте.</i> [79] ☒</p> <p><i>Ако е необходимо, кажете: Продължавайте.</i> [72] ☒</p> <p><i>Ако е необходимо, кажете: Продължавайте.</i> [65] ☒</p>		<p>☒ 9</p> <p>(МАКС. 5 ТОЧКИ)</p>
<p>* Трябва да се използва алтернативна задача (думата ПЕТНО отзад напред), само ако изследваното лице откаже да изпълни задачата с последователното изваждане на 7.</p> <p>Използвайте тази задача и оценете отговора само, ако изследваното лице откаже да изпълни задачата с последователното изваждане на 7.</p> <p><i>Кажете думата ПЕТНО буква по буква отпред назад, след това отзад напред.</i> Поправете грешките, ако има такива, при и повторянето отпред назад, но дайте ОЦЕНКА само на казаното отзад напред.</p>		
	<p>(0-1) ☐</p> <p>(Н-1) ☐</p> <p>(Т-1) ☐</p> <p>(Е-1) ☐</p> <p>(П-1) ☐</p>	<p>☐</p> <p>(МАКС. 5 ТОЧКИ)</p>
<p>СПОМНЕТЕ СИ <i>Кои биха били думи, които Ви помогнаха да запомните? [Не помагате с подсказване]</i></p>		
	<p>ЯБЪЛКА ☒</p> <p>МОНЕТА ☒</p> <p>МАСА ☒</p>	<p>☒ 1</p> <p>(МАКС. 3 ТОЧКИ)</p>
<p>НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРЕДМЕТИ*</p> <p><i>Какво е това? [Посочете към молив или химикалка.]</i> ☒</p> <p><i>Какво е това? [Посочете към часовник.]</i> ☒</p> <p>* Може да се използват и запишат алтернативни обикновени предмети (например, омила, ствол, ключове).</p>		
		<p>☒ 2</p> <p>(МАКС. 2 ТОЧКИ)</p>
<p>ПОВТАРЯНЕ <i>Сега ще Ви помоля да повторите това, което казвам. Готов ли сте? "БЕЗ АКО-та, И-та ИЛИ НО-та." Сега го повторете. [Повторете упражнението до 5 пъти, но дайте ОЦЕНКА само на първия опит] БЕЗ АКО-та, И-та ИЛИ НО-та</i></p>		
		<p>☒ 0</p> <p>(МАКС. 1 ТОЧКИ)</p>

НСОПЛБ
HCOPLB

КРАТКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА МИСЛОВНИЯ СТАТУС - MMSE (Продължение)

		ОЦЕНКА
<p>Моля използвайте страниците, които следват формата за MMSE при следващите 4 задачи (Разбиране: празна страница, Чтение: страница със "ЗАТВОРЕТЕ ОЧИТЕ СИ". Писане: празна страница, Рисуване: страница с диаграма).</p>		
<p>РАЗБИРАНЕ: Слушайте внимателно, защото ще Ви помоля да направите нещо. Вземете този лист хартия в дясната си ръка [науза], сгънете го на две [науза], и го сложете на пода (или на масата).</p>		
<p>ВЗЕМАНЕ В ДЯСНАТА РЪКА ☒</p>	☒	<p>☒ (макс. 3 точки)</p>
<p>СТЪВАНЕ НА ДВЕ ☒</p>	☒	
<p>ПОСТАВЯНЕ НА ПОДА (или НА МАСАТА) ☒</p>	☒	
<p>ЧТЕНИЕ: Моля прочетете това и го изгънете. (Покажете на изследваното лице думите, написани на помощния лист.)</p>		
<p>ЗАТВОРЕТЕ СИ ОЧИТЕ ☒</p>	☒	<p>☒ (макс. 1 точка)</p>
<p>ПИСАНЕ: Моля напишете едно изречение. (Ако изследваното лице не реагира, кажете: Напишете за нещо за времето.) Поставете празния лист хартия (несгънат) пред изследваното лице и му дайте химикалка или молив. Дайте</p>		
<p>ОЦЕНКА 1 точка, ако изречението е разбираемо и съдържа подлог и глагол. Не вземайте предвид граматическите или правописни грешки.</p>		<p>☒ (макс. 1 точка)</p>
<p>РИСУВАНЕ: Моля прерисувайте тази картинка. (Покажете помощния лист с пресичащи се петъгълници.) Дайте оценка 1 точка, ако резултатът се състои от две петъгълни фигури, които се пресичат така, че да образуват четириъгълник.</p>		
		<p>☒ (макс. 1 точка)</p>
<p>Обща оценка (Сумирайте оценките от всички задачи.)</p>		<p>☒☒ (макс. 30 точки)</p>
<p>Оценка на нивото на осъзнаване.</p>		
<p>Буден, контактен ☒</p>	<p>Сомнолентен ☐</p>	<p>Ступорозен ☐</p>
<p>Коматозен/ Перезитиращ ☐</p>	<p>VAS Score (mm) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	

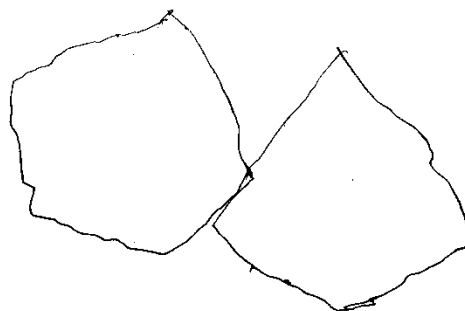
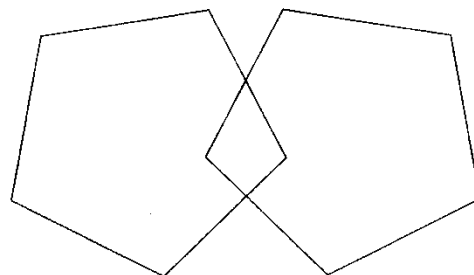

НСОПЛБ

НСОПЛБ

Днес времето е хубаво

ЗАТВОРЕТЕ СИ ОЧИТЕ

НСОПЛБ

HCOPLB

НСОПЛБ

HCOPLB

КЛЮЧ:	
<i>(ДАВА СЕ ПО 1 Т. ЗА ВСЕКИ ВЕРЕН ОТГОВОР)</i>	
НОРМА	28 – 30 ТОЧКИ
ГРАНИЧНА СТЕПЕН	МЕЖДУ 25 – 27 ТОЧКИ
ЛЕКА СТЕПЕН НА КОГНИТИВЕН ДЕФИЦИТ	ОТ 19 ДО 24 ТОЧКИ
УМЕРЕНА СТЕПЕН НА КОГНИТИВЕН ДЕФИЦИТ	ОТ 12 ДО 18 ТОЧКИ
ТЕЖКА СТЕПЕН НА КОГНИТИВЕН ДЕФИЦИТ	ПОД 12 ТОЧКИ